

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

Ректор

Тимошенко М.О.

2019 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО
ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ АСПІРАНТІВ**

**Схвалено Вченою радою
НМАУ ім. П.І. Чайковського
Протокол № 4, Наказ №279-А
від «28» листопада 2019 р.**

Київ, 2019.

1. Загальні положення

1.1. Положення про педагогічну практику аспірантів Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського (далі – Академія) регламентує порядок і форми проходження навчально-педагогічної практики аспірантами з відривом та без відриву від виробництва.

1.2. Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та є видом практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу з дисциплін, набуття вмінь і навичок практичної викладацької діяльності.

1.3. Це Положення розроблене у відповідності до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 та Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НМАУ ім. П.І. Чайковського, затвердженого Вченою радою Академії (протокол №4 від 28 листопада 2019 р.) згідно з яким навчально-педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261, навчально-педагогічна практика є однією з чотирьох обов'язкових складових освітньо-наукової програми аспірантури, що забезпечує набуття універсальних навичок дослідника. Орієнтовний обсяг такої освітньої складової повинен становити не менш як шість кредитів ЄКТС.

1.5. Організатором педагогічної практики аспіранта є кафедра, за якою закріплений аспірант.

1.6. Базою для проходження навчально-педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант, або інші кафедри історико-теоретичного факультету. Крім того, аспірант може пройти практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) інших закладів вищої освіти.

2. Мета і завдання навчально-педагогічної практики

2.1. Метою навчально-педагогічної практики аспірантів є набуття навичок та вмінь навчально-методичної роботи.

2.2. У процесі проходження навчально-педагогічної практики аспіранти повинні опанувати і знати:

- організацію навчального і виховного процесу у закладах вищої освіти;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.3. Під час навчально-педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти такими компетенціями:

- структурування та психологічно грамотне перетворення наукових знань у навчальний матеріал,
- систематизація навчальних та виховних завдань;
- методи та засоби інтерактивного навчання, складання ситуаційних тестових завдань;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- розробка типових і робочих програм фахової навчальної дисципліни;
- визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно постановленої мети;
- розробка методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи;
- оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.4. У процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.5. У ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. Зміст навчально-педагогічної практики

Навчально-педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

3.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

3.2. Вивчення досвіду провідних викладачів Академії під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3.3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

3.4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни.

3.5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.

3.6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

4. Організаційні основи навчально-педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво навчально-педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта або призначений кафедрою викладач згідно з годинним навантаженням.

4.2. Загальний обсяг навчально-педагогічної практики складає вісім кредитів ЄКТС (240 годин) упродовж другого та третього років навчання, у тому числі:

4.2.1. пасивна практика, тобто, навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів, у тому числі науковою);

4.2.2. активна практика, тобто аудиторне навантаження (проведення практичних занять).

4.3. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант або на якій виконується проходження практики.

4.4. Кафедри щорічно подають плани проходження педагогічної практики аспірантів до відділу аспірантури та докторантури Академії (вересень).

5. Звітна документація

5.1. За підсумками проходження навчально-педагогічної практики аспірант щорічно представляє до відділу аспірантури та докторантури Академії:

5.1.1. Загальний звіт про проходження практики, підписаний науковим керівником та завідувачем кафедри (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника або куратора з навчально-педагогічної практики, період проходження, загальний обсяг годин; заповнена сітка проведених занять у журналі (дати проведення, академічна група, тема, вид занять);

5.1.2. Відгук наукового керівника про проходження практики;

5.1.3. Витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту.

5.2. Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Академії, звільняються від навчально-педагогічної практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

5.3. Аспіранти мають право проходити навчально-педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики, але її обсяг не повинен бути меншим, ніж визначено в законодавстві України.

5.4. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

6. Права та обов'язки аспіранта

6.1. Аспірант спільно із науковим керівником обирає строки проходження практики на одному із курсів навчання в аспірантурі, залежно від рівня педагогічної та наукової підготовки, плану роботи над дисертаційним дослідженням та тощо.

6.2. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації навчально-педагогічної практики.

6.3. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних викладачів Академії з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.4. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою навчально-педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.5. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Академії, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

6.6. Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і

згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. підлягає відрахуванню.

6.7. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію на кафедру.

7. Права та обов'язки керівника/куратора навчально-педагогічної практики

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником або куратором, який:

7.2.1. Забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

7.2.2. Затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;

7.2.3. Обирає тематику занять та навчальні групи для проведення навчально-педагогічної практики;

7.2.4. Надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

7.2.5. Контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, вживає заходи щодо ліквідації недоліків у організації практики;

7.2.6. Готує відгук на звіт аспіранта про проходження практики;

7.2.7. За керівництво педагогічною практикою науковий керівник або куратор отримує від 20 до 40 годин навантаження на рік.